

Op zoek naar de kruisvaarder in ons

door **Esther Kleuver**

Wie heeft het niet gelezen? *Kruistocht in spijkerbroek* van Thea Beckman scoort nog altijd hoog als het gaat om favoriete jeugdboeken. En dat terwijl het eerste exemplaar al in 1973 van de persen rolde. Theatermakers Sadettin Kirmiziyüz en Marjolijn van Heemstra gingen met regisseur Jetse Bataalaan bij Theater Artemis op zoek naar de aanhoudende aantrekkingskracht ervan.

En deze makers kennende, doen ze dat niet door simpelweg het verhaal uit het Gouden Griffel-winnende boek, over Dolf die door een tijdsmachine in de 13e eeuw in een (grotendeels waargebeurde) kinder kruistocht terecht komt, na te spelen.

Sadettin Kirmiziyüz (1982) beaamt dat. Het idee om iets met *Kruistocht in spijkerbroek* te gaan doen, ontstond toen hij samen met Marjolijn van Heemstra in *Jeremia* een scène speelde over hun eigen verleden. Daarin was te zien dat de voorouders van Van Heemstra ooit kruisvaarders waren geweest en wellicht de moslim-familie van Kirmiziyüz nog hebben bestreden.

„Ook buiten het stuk om spraken wij hierover. Over die strijd tussen Oost en West die nu weer in alle hevigheid lijkt te zijn opgeleaid. We wilden onderzoeken of die kruisvaardersmentaliteit eigenlijk ooit helemaal weg is geweest. Zit de kruisvaarder nu nog in ons? Misschien hebben we het Middel-eeuwse denken nooit helemaal losgelaten.”

„Ook vroegen we ons af hoe het is om dat boek, dat ook een van mijn lievelingsboeken was, in deze tijd te lezen. Het perspectief van het kind van nu is zo veranderd. Toen Beckman het schreef was het eigenlijk nog een heel veilige tijd. Dolf is echt nog zo'n vrij naïef bloemenkind van de vrede.”

Hoewel het voor de meeste kinderen uiteindelijk toch gewoon een spannend verhaal is, besefte Kirmiziyüz al dat het meer was dan alleen dat toen hij het op de lagere school las. „Ik had daarvoor nog nooit van een kruistocht gehoord en schrok wel even dat men in die tijd op die manier ten strijde trok tegen de Saracenen, oftewel de oosterlingen. Ik was net van een

zwarte naar een witte school verhuisd en was me er ineens heel erg van bewust dat ik tussen allemaal Nederlandse klasgenootjes zat die net communie hadden gedaan.

Ik was toch even bang dat ze mij erop aan zouden kijken.”

Ter voorbereiding van de voorstelling volgde Kirmiziyüz afgelopen zomer met zijn 3-jarige zoontje de route van een van de twee kinder kruisvaarders die er in 1212 plaatsvonden. Hij koos voor de Franse route. Met de auto, dat wel. Het leverde hem interessante inzichten op.

„Zo stond ik in Clermont-Ferrand, waar ooit de eerste kruisvaart van start ging, ineens voor het standbeeld

van paus Urbanus II. De man die het Heilige Land destijds wilde zuiveren van alle ongelovigen, oftewel de Turken. Ik realiseerde me ineens dat zoiets duizend jaar geleden ondenkbaar

was geweest. Dat ik daar nu stond als zoon van Turkse immigranten, met een

kindje wiens moeder Belgische is. Een bijzondere gewaarwording wel.”

Aan *Kruistocht* werkt in iedere plaats ook steeds een groep jongeren mee. „Volgens mij stond er ergens dat we een jongerenleger van 1453 kinderen hebben gerekruteerd”, lacht de acteur. „Die illusie willen we in ieder geval wel creëren.” Ze vertegenwoordigen steeds weer andere groepen. Soms beïnvloeden zij ons, soms is het juist omgekeerd. Want wij maken ons als dertigers toch weer druk over heel andere dingen dan zij, terwijl andere zaken juist onveranderlijk blijken.”

'De strijd tussen Oost en West'

Van 2 oktober t/m 23 december in diverse theaters. Info: artemis.nl